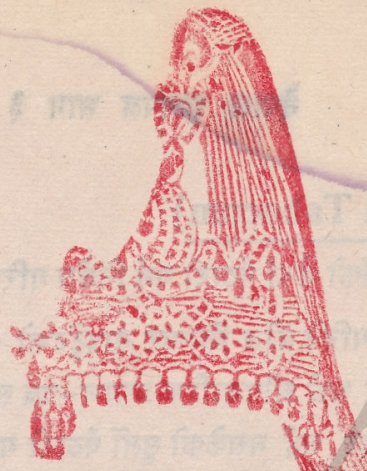

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २४] काठमाडौं, चैत्र २५ गते २०३१ साल [संख्या ५१

श्री ५ को सरकार

खाद्य, कृषि तथा सिचाई मन्त्रालयको

सूचना

बिरुवा संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले नेपाल अधिराज्यभित्र देहायका बिरुवा-उत्पादन पैठारी गर्न देहायबमोजिम निषेध गरेको छः-

(१) मकै (Zea Mays)

(क) कुनै पनि देशबाट मकैको बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(ख) व्याक्टेरियल बिल्ट रोगको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नबमोजिम मकैको बीउ पैठारी गर्न निषेध गरिएको छः-

प्रतिबन्धित रोग

। प्रतिबन्धित देशहरू

व्याक्टेरियल बिल्ट

। क्यानाडा, प्यूर्टोरिको, संयुक्तराज्य अमेरिका,

(xanthomonas

। ईटाली, सोभियत संघ र यो रोग फैलिएको

Stewartii)

। अन्य देशहरू

४०६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछो

(२) सूर्ती (Nicotiana Tabacum)

- (क) कुनै पनि देशबाट सूर्तीको बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।
- (ख) अन्य देशबाट पैठारी गरिने बीउ सिलभर नाइट्रेटको ०.१ प्रतिशत घोलमा १५ मिनेट-सम्म डुवाईएको थियो भन्ने औपचारिक प्रमाण-पत्र साथमा हुनुपर्दछ ।
- (ग) उपभोगको लागि तयार भई नसकेको सूर्ती पैठारी गर्दा पैठारी गरिने सुर्ती टोवाको मोथ (Ephestia Elutella) कीराबाट मुक्त छ वा उक्त कीरा उत्पादक देशमा छैन भन्ने औपचारिक प्रमाण-पत्र साथमा हुनुपर्दछ ।
- (घ) टोवाको मोथ कीरा र ब्लुमोल्ड रोगको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्न बमोजिम सूर्तीको बीउ पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ:-

प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा	। प्रतिबन्धित देशहरू
टोवाको मोथ (<u>Ephestia Elutella</u>)	। अमेरिका, कंगो, मोजाम्बिक, पश्चिम अफ्रिका । र यो कीरा फैलिएको अन्य देशहरू ।
ब्लुमोल्ड (<u>Peronospora Tabacina</u>)	। अष्ट्रेलिया, उत्तर अमेरिका र दक्षिण अमेरिका

(३) उखू (Saccharum Officinarum)

- (क) अन्य देशबाट पैठारी गरिने उखूका कलमीहरू विनाशकारी रोग तथा कीराहरू विशेष गरी सुगरकेन मोज्याक भाइरस रोग, सुगरकेन फिजो भाइरस रोग, पाइन रूपल रोग, सेरेह रोग, गमोसिस न्याटुन भाइरस रोग र ग्रासी सूट भाइरस रोगबाट मुक्त भएको औपचारिक प्रमाण-पत्र साथमा हुनुपर्दछ ।
- (ख) विनाशकारी रोग तथा कीराको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नबमोजिम उखूको कलमी पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा	। प्रतिबन्धित देशहरू
गमोसिस (<u>xanthomonas Vascularum</u>)	। अष्ट्रेलिया, दक्षिण अमेरिका, मेक्सीको, वेष्ट इण्डज, रियूनियम, मरिशस, मेडरा, दक्षिण अफ्रिका, मलागासी, इण्डोनेशिया ।

रटन भाइरस रोग
(Ratoon Virus) १०८ । अष्ट्रेलिया, अफ्रिका, हवाई, मेक्सीको, वेष्ट इण्डज, प्यूर्टो रिको, संयुक्तराज्य अमेरिकाको आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

। जुजीयानार पलोरिडा राज्यहरू फिजी मध्ये
। अमेरिका, फिलीपिन्स, ताइवान ।

रूपल रोग । पाइन रूपल रोग फैलिएका देशहरू ।
(*Ceratostomella Pardoza*)

सेरेह रोग । सेरेह रोग फैलिएका देशहरू ।

सुगरकेन मोज्याक भाइरस रोग । सुगरकेन मोज्याक भाइरस रोग फैलिएका
। देशहरू ।

ग्रासी शुट भाइरस रोग । ग्रासी शुट भाइरस रोग फैलिएका देशहरू ।

सुगरकेन फिजी रोग । फिजी र यो रोग फैलिएका अन्य देशहरू ।

स्टाक बोरर । संयुक्तराज्य अमेरिका, मेक्सिको, वेष्ट ईण्डिज,
(*Diatraea Species*) । मध्य अमेरिका, दक्षिण अमेरिका ।

सुगरकेन रुट स्टक बोरर बिमिल । वेष्ट ईण्डिज
(*Diaprepes Abbreviatus*) ।

लिफ स्क्याल्ड । मलागासी, मरिशस, ताइवान, रियुनियन, हवाई,
(*xanthomonas* । कम्बोडिया, भियतनाम, जावा, फिलीपिन्स,
Albilineans) । अष्ट्रेलिया ।

व्हाईट केन ग्रव । बार बाडोस, ट्रिनीडाड, मरिशस ।
(*Clemona Smithi*) ।

(४) अमिलो जातका फलफूलहरू सिटस स्पेसिज (*Citrus Species*)

(क) प्रिन्टिङ्ग तथा अन्य विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न अमिलो जातका
फलफूलको बेर्ना तथा कलमीको पंठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(५) चिया (*Thea Sinensis*)

(क) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नवमोजिम
चियाको कलमी तथा बेर्ना पंठारी गर्न निषेध गरिएको छः—

प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा । प्रतिबन्धित देशहरू ।

एक्जोबेसिडियम रेडिकुलेटम । जापान

(*Exobasidium*
Reticulatum) । ९०८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

फ्लोयम निक्कशिस भाईरस । श्री लंका
(Phloem Necrosis Virus) ।

(६) कपास (Gossypium Species)

- (क) बिनौला ननिकालिएको (Unginned) कपास पंठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।
(ख) पश्चिमी महादेशबाट पंठारी गरिने कपास फ्यूमिगेशन उपचार गरिएको हुनुपर्छ
अन्यथा प्रवेश केन्द्रमा फ्यूमिगेशन उपचार गरिनेछ ।
(ग) विनाशकारी रोग तथा कीराको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नबमोजिम
कपासको बीउ पंठारी गर्न निषेध गरिएको छ:-

प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा । प्रतिबन्धित देशहरू

मेक्सीकन कटन बल । पेरु लगायत उक्त कीरा फैलिएका अन्य देशहरू ।
(Anthonomus Grandis) ।

बल बिमिल । पश्चिमी महादेशका देशहरू ।
(Anthonomus Species) ।

टेक्सास रुट रट । मेक्सीको संयुक्तराज्य अमेरिका ।
(Phymatotrichum
Omnivorum) ।

फाल्स पिग बल वर्म । ट्रिनिडाड, गायना, भेनेजुएल, कोलम्बिया, कोष्टा
(Sacadodes Pyralis) । रिका पनामा, निकारागुआ ।

लिफ कर्ल भाईरस । अफ्रिका ।
(Leaf Curl Virus) ।

(७) आलु (Solanum Tuberosum)

- (क) कुनै पनि देशबाट पंठारी गरिने आलु डाँठ, पातपजरा र माटोबाट मुक्त हुनु पर्छ ।
(ख) उपभोगको लागि पंठारी गरिने आलु राम्ररी घाईएको वा माटो मुक्त र स्प्रेडिङ्ग
ईन्हीबीटरद्वारा उपचार गरिएको हुनुपर्दछ ।
(ग) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्न-
बमोजिम बीउ पंठारी गर्न निषेध गरिएको छ:-

प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा । प्रतिबन्धित देशहरू

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

कोरोरोडो पाटेडो बटल (<i>Leptinotarsa Decemlineata</i>)	। उत्तर अमेरिका र यूरोपका देशहरू
व्याक्टेरियलरींग रट (<i>Corynebacterium Sepedonicum</i>)	। उत्तर अमेरिका, कोस्टा रिका यूरोप, भेनेजुएला, । जापान, न्यूजिल्याण्ड ।
गोल्डन निम्याटोड (<i>Heterodera Rostochiensis</i>)	। यूरोप, संयुक्त राज्य अमेरिकाको लंगआईलेण्ड, । अल्जेरिया, इजरायल, न्यूजिल्याण्ड, भारतको । निलगिरी ।
ऐजुरु (वार्ट रोग) (<i>Synchytrium Endobioticum</i>)	। दक्षिण अफ्रिका, यूरोप, जापान, उत्तर अमेरिका, । भारत (पश्चिम बंगाल) ।
(द) केरा र मुसेसी परिकारका अन्य विरुवाहरू (<i>Musa Species</i>)	
(क) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्न- बमोजिम केरा जातका विरुवा पैठारी गर्न निषेध गरिएको छः-	
प्रतिबन्धित रोग तथा कीरा	। प्रतिबन्धित देशहरू
मोको रोग (<i>Pseudomonas Solanacearum</i>)	। मध्य तथा दक्षिण अमेरिका क्यारिबियन क्षेत्र । र यो रोग फैलिएका अन्य देशहरू ।
बञ्ची टप भाईरस (<i>Bunchy Top</i>)	। अमेर, समोआ, श्रीलंका, एलिस द्वीप, फिजी, । भारत, पाकिस्थान, न्यू हेब्रिडिज, उत्तर वेनियो, । वालिश द्वीप, फिलीपिन्स, पश्चिम समोआ ।
पनामा रोग (<i>Fusarium Oxysporum</i>)	। बर्मा, श्रीलंका, फिजी, भारत, इण्डोनेशिया, । मलाया, पाकिस्थान, पपुआ, न्यूगिनी, फिली- । पिन्स, थाईलेण्ड ।
रुट निप्याटोड (<i>Radopholus Similis</i>)	। रुट निप्याटोड फैलिएका सबै देशहरू ।
ब्ल्याक लिफ स्ट्रिक रोग (<i>Mycosphaerella Fijiensis</i>)	। रुट निम्याटोड फैलिएका सबै देशहरू ।

आधिकारिक विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(६) धान (*Oryza Sativa*)

- (क) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न कुनै पनि देशबाट धानको बेर्ना वा बोट पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।
- (ख) होजा ब्याङ्क जस्ता भाईरस रोगहरू फैलिएका देशहरूबाट धानको बीउ पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(१०) शखरखण्ड (*Ipomoea Batatas*)

भाईरस रोगहरूको प्रवेश रोक्न, कुनै पनि देशबाट शखरखण्डको बेर्ना वा कलमी पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(११) गोलभेंडा (*Lycopersicon Esculentum*)

- (क) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न कुनै पनि देशबाट गोलभेंडाको बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।
- (ख) अन्य देशबाट पैठारी गरिने गोलभेंडाको बीउ एसोड एक्सट्राक्ट (Acid Extracted) वा हिट थेरापी ट्रिटमेन्ट (Heat Therapy Treatment) उपचार गरिएको हुनुपर्छ ।

(१२) बदाम (*Arachis Hypogea*)

- (क) विनाशकारी रोग तथा कीराको प्रवेश रोक्न कुनै पनि देशबाट बदामको बेर्ना वा बोट पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(१३) ब्रेडफुट (*Artocarpus Species*)

- (क) पिगांलाप रोगको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नबमोजिम ब्रेडफुटको बेर्ना वा बिरुवा पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

प्रतिबन्धित रोग

। प्रतिबन्धित देशहरू

पिगांलाप
(Pingalap)

। गुआम, पिगांलाप एटोल, ट्रुक पोनेप, पिगांलाप
। द्वीप, किलीद्वीप, नामोरिक, एटोल, साइपान
। गिल्बर्ट, एलिस द्वीप र अमेरिकी सामोआ ।

(१४) फलफूल तथा सागपात

फुटफलाइज नामक कीराको प्रवेश रोक्न निम्नलिखित देशहरूबाट निम्नबमोजिम फल-फूल तथा सागपात पैठारी गर्न निषेध गरिएको छः—

प्रतिबन्धित कीरा

। प्रतिबन्धित देशहरू

आधिकारिकी मूद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

फुटफलाइज (Anastraepha Species)	। मेक्सीको, मध्य अमेरिका, दक्षिण अमेरिका
(Ceratitis Species)	। संयुक्तराज्य अमेरिका, वेष्ट इण्डिज, अफ्रिका,
(Strumeta Species)	। यूरोप, अष्ट्रेलिया र नियरइष्ट ।

(१५) सूर्यमुखी (Sun Flower)

डाउनी मिल्ड्यू तथा मोज्याक रोग भएका देशहरूबाट सूर्यमुखीको बीउ तथा बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(१६) लेट्युस (Lettuce)

(क) लेट्युस मोज्याक भाइरस रोग भएका देशहरूबाट लेट्युसको बीउ तथा बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(१७) माटो तथा जरा भएका बिरुवाहरू

(क) कुनै पनि देशबाट माटो, कम्पोष्ट, ह्यूमस, फरेष्ट लिटर शडण्ट वा बिरुवा लाग्न सक्ने अन्य वस्तु नेपालभित्र पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ तर बिरुवा सार्ने अरु उपाय नभएका जरा भएका बिरुवाहरूको प्रवेश थोरै मात्रामा गर्न दिइनेछ ।

(१८) गहुँ (Triticum Species)

(क) विनाशकारी रोग तथा कीराहरूको प्रवेश रोक्न कुनै पनि देशबाट गहुँको बेर्ना पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(ख) इयर ककल र डाउनी मिल्ड्यू रोग फैलिएका देशहरूबाट गहुँको बीउ पैठारी गर्न निषेध गरिएको छ ।

(१९) जायन्ट अफ्रिकन स्नेल (Achatina Fulica) र अन्य चिप्लेकीराहरू

(क) जायन्ट अफ्रिकन स्नेल र अन्य चिप्ले कीराहरूको प्रवेश रोक्न प्रवेश केन्द्रमा बिरुवा, बिरुवा-उत्पादन, मेशीनरी औजार तथा यातायातको साधनहरूको जाँच गरिनेछ र उपरोक्त कीराहरूबाट मुक्त पाइएमा मात्र पैठारी गर्न दिइनेछ ।

आज्ञाले-

कर्णध्वज अधिकारी

श्री ५ को सरकारको का.म. सचिव

९९३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।